Bolgár
HÍREK
A magyarországi bolgárok kétnyelvű havilapja
2008. október

Цена 150 форинта •• Ára: 150 Ft

Български вести

Вестник на българите в Унгария

В БРОЯ
четете

Тържества в Халастелек и Дунахарасти

Янтра в Кипър

Денят на независимостта в Халастелек

На 27 септември Дружеството на българите в Унгария, Българското ерубликанско самоуправление и Българското самоуправление в Халастелек отпразнуваха с общо тържество независимостта на България. След заседание на Българското републиканско самоуправление в Халастелек бяха поднесени венци на открития преди година паметник Български дулап, където освен представители на българските организации, присъства и кмета на Халастелек Йожеф сентдьорди.След приветствените думи на Никола Кушев, председател на Българското самоуправление в Халастелек, и д-р Данчо Мусев, председател на Българското републиканско самоуправление, слово произнесе и кмета Сендьорди, след което пред паметника бяха поднесени венци от името на град Халастелек, ДБУ, БРС и местни български самоуправления. След поднасянето на венци гостите имаха възможност да видят концерта, който танцов състав Янтра изнесе на стадиона, а Българското самоуправление в Халастелек поднесе български кулинарни специалитети.

Янтра в Кипър

Танцовият състав Янтра взе участие в международния фолклорен фестивал в Кипър от 11 до 17 септември. Заедно с танцьорите на фестивала присъства и оркестър „Право”. Поканата за този фестивал, получена преди половин година, е голяма гордост за състава, тъй като измежду 30-40 кандидати са избрани само 10-12 фолклорни групи. Фестивалът обхваща предимно средиземноморските държави, но в последно време организаторите – Министерството на културата на Кипър – правят опит да отворят вратите му и към Средна Европа.

Янтра имаше концерти в Ларнака, Никозия и в някои по-малки селища, където изнесе концерти пред ученици. „За нас този допир с местните деца бе много приятна изненада. Програмата от час и половина бе изнесена пред близо 700 деца“ – сподели за „Български вести“ председателя на Българското републиканско самоуправление д-р Данчо Мусев, художествен ръководител на танцов състав „Янтра“.

Организирането на участие в подобен фестивал не е никак лесно. Трудно е да се получи покана за фестивал с наистина добър ранг. От друга страна посещението е свързано със сериозни разходи, което поставя пред изпитания всеки състав. Другата трудност се състои в това, че Янтра изпълнява български фолклор, но идва от Унгария. През последните десет години танцьори и организатори винаги се сблъскват с този проблем: вече на самия фестивал възниква и въпросът с какво знаме да дефилира, под надписа на коя държава – България или Унгария? „За нас вярното решение е, че ние представляваме България и българите от Унгария чрез българския фолклор.“ – смята Данчо Мусев. В живота на една танцова група участието на фестивали е един много важен момент – те са един вид възнаграждението за целогодишно полаганите усилия. Танцов състав Янтра има годишно повече от 30 излизания на сцена, което е много натоварващо за един непрофесионален състав. Танцьорите на Янтра са буквално навсякъде, където има значимо събитие, свързано с българите и българската общност. Нямат свободна събота и неделя.

Затова пък възнаграждението е голямо. „Наистина е много вълнуващо и сме горди, когато минаваме пред множеството от хора под българското знаме. В Кипър има много българи и по време на концертите на моменти се чувствахме, като че ли сме в някой български град – толкова възторжена бе публиката. На един от концертите дойде и българския културен аташе. Той също беше изненадан, че идваме от Унгария.“ – споделя впечатленията на цялата група нейният художествен ръководител.

През 2008 се чувства нов прилив на сили в танцовия състав. Има и нови хора, което е нормално за такъв състав. Радостното е, че идват много нови деца, които родителите водят редовно и на репетициите, и на концерти. „Смятам, че това е бъдещето – да се привличат непрекъснато нови партньори и нови деца. Тази година ни предстои още един голям концерт на 29 ноември, когато ще се състои тазгодишния БУЛФЕСТ. Бихме искали този път в центъра на концерта да бъдат не гостите, а танцов състав Янтра, да покажем новите си продукции, новите танцьори.“ – каза Данчо Мусев.

A függetlenség napja Halásztelken

Szeptember 27-én a Magyarországi Bolgárok Egyesülete, a Bolgár Országos Önkormányzat és a Halásztelki Bolgár Kisebbségi Önkormányzat közösen ünnepelte meg Bulgária függetlenségének napját. A Bolgár Országos Önkormányzat Halásztelekre kihelyezett ülése után ünnepi megemlékezésre és koszorúzásra került a tavaly felállított Bolgárkerék Emlékműnél, ahol a magyarországi bolgárok intézményeinek képviselőin kívül *Szentgyörgyi József*, Halásztelek polgármestere is megjelent. *Kusev Nikolá*nak, a Halásztelki Bolgár Kisebbségi elnökének és *dr. Muszev Dancsó*nak, a Bolgár Országos Önkormányzat elnökének köszöntője után Szentgyörgyi József polgármester szólt a megjelentekhez, majd Halásztelek város, az MBE, a BOÖ és több helyi bolgár önkormányzat elhelyezte a koszorúját az emlékműnél. A koszorúzás után az egybegyűltek átvonultak a helyi sportpályára, ahol a Jantra Néptáncegyüttes műsorát tekinthették meg, és megkóstolhatták a bolgár konyha különlegességeit a Halásztelki Bolgár Kisebbségi Önkormányzat jóvoltából.

A Jantra Cipruson

A Jantra Néptáncegyüttes a Pravo zenekarral nemzetközi folklórfesztiválon vett részt Cipruson szeptember 11. és 17. között. A fesztivál résztvevői közé 30-40 együttes közül került kiválasztásra a táncegyüttes, ami már önmagában véve is nagy siker. A külföldi együttesek főként a földközi-tengeri országok közül kerültek ki, de a szervezők – a ciprusi Kulturális Minisztérium – az utóbbi időben Közép-Európa felé is nyitni kívánnak.

A Jantra Néptáncegyüttes Larnacában, Nicosiában és több kisebb településen lépett fel, ahol a nézőközönség javarészt diákokból állt. „Nagy élmény volt számunkra a találkozás a helyi gyerekekkel. A másfél órás programunkat 700 gyerek nézte végig” – mondta a Bolgár Híreknek dr. Muszev Dancso, a BOÖ elnöke, a Jantra Néptáncegyüttes művészeti vezetője. Egy táncegyüttes életében mindig fontos momentum egy fesztiválon való részvétel – tulajdonképpen egy jutalom az egész éves munkáért. A Jantra Néptáncegyüttesnek évente több mint 30 fellépése van, ami nagyon megerőltető egy amatőr táncegyüttes számára. A Jantra táncosai szinte mindenhol ott vannak, ahol bolgárokkal és a bolgár közösséggel kapcsolatos fontos esemény zajlik. Alig van szabad hétvégéjük.

Viszont a jutalmuk is nagy. *Nagyon jó érzés bolgár zászló alatt felvonulni sok ember előtt. Cipruson sok bolgár él, a koncerteken is éreztük ez. Az egyik fellépésünkre a bolgár kultúrattasé is eljött, aki nagyon meg volt lepve, hogy Magyarországról érkeztünk.* – mesélte a táncegyüttes vezetője.

2008-ban több új tag kapcsolódott be az együttes munkájába. Nagy öröm, hogy sok új gyerek is van, akiket a szüleik rendszeresen hoznak mind a próbákra, mind a fellépésekre. *Idén még egy nagy esemény lesz a táncegyüttes életében – a BULFEST, amelynek központjában ebben az évben maga a táncegyüttes áll. Szeretnénk bemutatni az új produkcióinkat és az új tagjainkat a közönségnek.* – mondta Muszev Dancso.

Ден на българи и гърци в Печ

Съвместно с Културния център в Печ Българското и Гръцкото самоуправление в града организираха на 19 септември двоен българско-гръцки празник, в рамките на програмите „Печ – културна столица на Европа 2010“ и „2008 – европейска година на междукултурния диалог“. В програмата взеха участие гръцката танцова трупа „Фенгари“, танцов състав „Мартеница“, както и фолклорния състав „Кабиле“ от Ямбол.
Кабиле е тракийски град, основан още преди идването на римляните. В много от римските извори се споменава като важен кръстопътен център, който свързва Августа Траяна и Адрианопол с Херсон и Мала Азия. Съществувал е и път за Августа Траяна, който минавал през Анхиало и Кабиле.
Съставът носи името на древното селище Кабиле. Той е основан през 1981 г., въпреки че първите стъпки са направени още през 30-те години, когато е съществувал като кукерска група, с певческа и танцова трупа. Получил е признание и награди на много фестивали (Копривщица, Бургас, Перник, Хасково, Айдемир, Рожен и Закопане).
В програмата на състава са включени традиционният тракийски ритуален фолклор, коледарските празници, пролетнолетният празничен цикъл и зимните обичаи, свързани с рождество Христово. Неповторимото българско кукерско шествие, жътварските ритуали, Лазаровден – всички те са свързани с вярванията, обичаите и ритуалните практики на българина. Запазвайки самобитността на старите семейни и народни обичаи, членовете на състава ни връщат със столетия назад в миналото към изворите на българския фолклор.

След изпълненията на танцовите състави, посрещнати с голям интерес от публиката, празникът продължи с танцова къща, на която свириха оркестрите „Мидрос“ и „Право“, както и оркестърът на фолклорния състав „Кабиле“.

Български ден в Дунахарасти

В Дунахарасти се състоя традиционният Български ден, посветен на Съединението (6 септември) и Независимостта (22 септември) на България. На 20 септември, въпреки облачното време, хората се насъбраха край езерото Хоргас. В програмата взеха участие танцов състав от Обзор, оркестър Право и фолклорните състави Мартеница, Янтра и Росица. Българското самоуправление в Дунахарасти с председател Петър Байчев посрещна гостите с богата трапеза.

Дни на малцинствата в XVIII район

По повод дните на малцинствата в XVIII район местното Българско малцинствено самоуправление покани фолклорен танцов състав от 24 души, който пристигна от побратимения български град Несебър. В програмата на ансамбъла бяха включени народни песни и танци от различни краища на България. В празника взеха участие 11-те малцинствени самоуправления в района, които се представиха с фолклорна програма и дегустация на национална кухня. На следващия ден танцовият състав участва и в Българския ден в Дунахарасти.
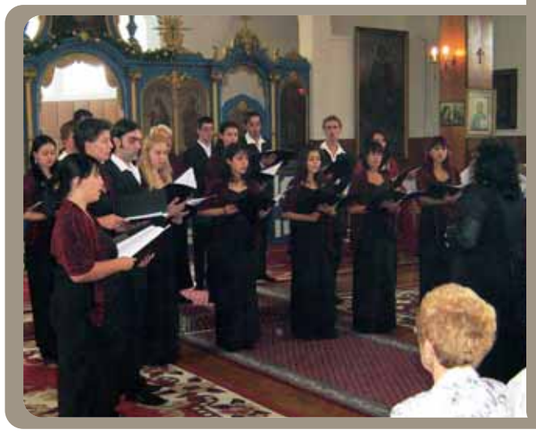
Побратимяване

Йожефварош – Созопол

От 15 до 20 септември Кметът на Йожефварош Бела Чечеи, д-р Маргит Денеш и двама от членовете на общинския съвет, придружени от Гизела Калицов, председател на местното българско самоуправление, посети Созопол във връзка с подписването на споразумение за побратимаване.
Поредицата от срещи през четирите дни бяха изключително резултатни. В програмата бяха включени обиколка на Созопол, посещение в археологическия музей, екскурзия до Черноморец, разходка с корабче по река Ропотамо и посещение на курортния комплекс Дюни.
Последната вечер делегацията бе поканена на откриването на изложба в археологическия музей, на която бе открита българска изложба, която преди това е била показана в Брюксел. На нея установихме контакти и с български представител, който работи вБелгия. На изложбата беше представена ценна географска карта от 1703, непозната в Унгария, копие от която ще получи и кмета на Йожефварош.

Българското самоуправление в Йожефварош организира съвместно с Българския културен институт съвместна вечер за отбелязване на 100 годишнината от обявяването на Независимостта на България. Честването се състоя в театър „Барка“ на 14 септември. След откриването на документалната изложба на Александър Гюров „Разбунтува се морето, морето на народите... Кошутовата емиграция по българските земи“ камерният колегиум Арс музика Шумен изнесе концерт от градски песни, който пожъна голям успех.

Bolgár és görög nap Pécsett

A *Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa* és a *Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve 2008* részeként a Pécsi Bolgár Önkormányzat és a Pécsi Görög Egyesület a Pécsi Kulturális Központtal együtt bolgár és görög napot rendezett szeptember 19-én Pécsett. A rendezvényen fellépett a Fengari Görög Tánccsoport, a Martenica Bolgár Néptáncegyüttes, valamint a jamboli Kabile Hagyományőrző Táncegyüttes.
`A néptánccsoportok nagy érdeklődéssel kísért fellépése után bolgár és görög táncházat tartottak, amelyen a Mydros együttes, a Pravo zenekar és a Kabile Táncegyüttes zenekara biztosította a talpalávalót.

Bolgár nap Dunaharasztiban

Dunaharasztiban idén is megrendezésre került a hagyományos bolgár nap, amely Bulgária egyesítésének (szeptember 6.) és függetlenségének (szeptember 22.) ünnepéhez kötődik. Szeptember 20-án, a kissé borongós idő ellenére is szép számban gyűltek össze a vendégek a Horgásztó mellett. A műsorban fellépett az Obzorból érkezett amatőr néptáncegyüttes, a Pravo zenekar, valamint a Martenica, a Jantra és a Roszica táncegyüttes, valamint egy rockegyüttes. A Dunaharaszti Bolgár Önkormányzat, amelynek elnöke *Bajcsev Péter*, ahogy minden évben, idén is finom ételkülönlegeségekkel vendégelte meg az egybegyűlteket.

Kisebbségek napja a XVIII. kerületben

A XVIII. kerületben a Havanna Lakótelepi Napok keretében lépett fel a kerület testvérvárosából, Obzorból érkezett amatőr táncegyüttes. Az együttes Bulgária különböző tájegységeinek táncait és dalait mutatta be a kerület lakóinak. Az érdeklődők ízelítőt kaphattak a kerületben élő többi nemzetiség hagyományaiból is, és megismerhették a különböző nemzetiségi konyhák specialitásait.

Események Józsefvárosban

Szeptember 15. és 20. között *Csécsei Béla*, Józsefváros polgármestere, *dr. Dénes Margit* alpolgármester és az önkormányzat két képviselője, valamint *Kalicov Gizella*, a Józsefvárosi Bolgár Önkormányzat elnöke Szozopolban járt, hogy testvérvárosi szerződést írjon alá a tengerparti településsel. A négynapos látogatás során a delegáció tagjai részt vettek szozopoli városnézésen, meglátogatták a Régészeti Múzeumot és a Várfal Múzeumot, sőt kirándultak Csernomorecbe, hajóztak a Ropotamo folyón, és ellátogattak Dűnék üdülőtelepre is.

A Józsefvárosi Bolgár Önkormányzat a Bolgár Kulturális Intézettel közösen ünnepi emlékestet rendezett Bulgária függetlensége kikiáltásának 100. évfordulója alkalmából. A rendezvényre a Bárka Színházban került sor szeptember 14-én. Gjurov Alexander *Föltámadott a tenger, a népek tengere… A Kossuth-emigráció bolgár földön* c. dokumentum-kiállításának megnyitója után a sumeni Arsmusica Kamarazenei Kollégium adott nagy sikerű koncertet városi dalokból.

Малко театро в България

От 13 до 17 септември Малко театро бе на турне в България със спектакъла „Граничен случай“ на Ищван Ц. Наги. По покана на Сливенския драматичен театър „Стефан Киров“, който през този сезон празнува 90 г. от своето създаване Малко театро участва в есенните дни на културата в град Сливен. Спектакълът „Граничен случай“ с участието на Габриела Хаджикостова и Милан Рус бе приет с интерес от публиката в рамките на фестивалната програма, посветена на юбилея на театъра.
Второто представление се състоя в Пловдив в залата на Етнографския музей в Стария град, където Малко театро не гостува за първи път и вече има своя публика и почитатели.
С тези две представления не се изчерпва програмата на гостуванията в родината: през октомври Габриела Хаджикостова, Николай Иванов и Виктор Тот представиха в Русе спектакъла „Без граници“, а през ноември трупата ще гостува в Бургас с „Докосване“ по стихове на български поетеси.

Изложба в Кьобаня

На 3 октомври в културния център „Патаки“ бе открита изложба на Тамаш Сакач и Роберт Прегарт-Паур „Капчолат – Контакти“, организирана от Българското самоуправление в Кьобаня. На откриването Симеон Варга, председател на Пещенското областно българско самоуправление, поздрави гостите, а изкуствоведката Анелия Велкова сподели свои мисли за изложбата. В последвалата програма имаше изпълнения на народната певица Цанка Маринова и на актрисата Габриела Хаджикостова. Гостите имаха възможност да опитат и българска кухня. Изложбата се проведе под патронажа на кмета на Кьобаня Лайош Вербаи.

За четвърти път в Сегед

За четвърти пореден път в Сегед се провеждат Дни на българската култура в рамките на Есенния културен фестивал в Сегед. Те бяха открити на 6 октомври с фузионалния перформънс за актриса и двама музиканти, озаглавен „Без граници“. Николай Иванов (духови инструменти, перкусии и вокал), Габриела Хаджикостова (вокал) и Виктор Тот (саксофон) представят по неотразим начин своята визия за свободата и безграничността на човешкия дух в един наситен с образи, звук и драма спектакъл. В Сегед той бе представен за пръв път пред унгарска публика, след гостувания в Берлин и София.
На 7 октомври в Клуб Миленуим се състоя вечер на двуезичното българо-унгарско списание „Хемус“, на която доц. Ибоя Баги разговаря с главния редактор Светла Кьосева и Габриела Хаджикостова, която прочете откъси от текстове, публикувани в списанието. Вечерта продължи в Университетския клуб с концерт на оркестър Право, на който бе представен и новият им компактдиск „Безпределно“.

На следващата вечер Малко театро игра „Граничен случай“ на сцената на Старата синагога. Дните завършиха с прожекцията на българския игрален филм „Мила от Марс“ с участието на Весела Казакова, на 9 октомври.
Дните на българската култура в Сегед се провеждат с подкрепата на Българското самоуправление в Сегед, Дружеството „Приятели на България“, Българското републиканско самоуправление, Славянския институт при Сегедския университет, Община Сегед, Дружество МАСК, Фонда за национални и етнически малцинства.
Не мога да не спомена обаче, че зад цялата тази организация стои енергията, всеотдайността, въодушевлението на четирима души: Барбара Халаши, Кристина Петров, Моника Фаркаш-Барати и Рената Варга.

A Malko Teatro Bulgáriában

A Malko Teatro szeptember 13. és 17. között Bulgáriában vendégszerepelt a *Határeset* című előadással. A Szliveni Drámai Színház meghívására a Malko Teatro a város őszi kulturális fesztiválján játszotta el a darabot, amelyet a közönség nagy érdeklődéssel fogadott. A második előadásra Plovdivban, a Néprajzi Múzeumban került sor.
A Malko Teatro októberben és novemberben is utazik Bulgáriába, októberben Hadzsikosztova Gabriella, Nikolaj Ivanov és Tóth Viktor a *Határok nélkül* című fuzionális performance-ot mutatja be Ruszéban, novemberben pedig Burgaszban vendégszerepel a színház a bolgár költőnők verseiből összeállított *Érintés* című előadással.

Kiállítás Kőbányán

Október 3-án a Pataky Művelődési Központban nyílt meg *Szakács Tamás* és a bolgár származású fiatal festő- és grafikusművész, *Pregardt-Paur Róbert Kapcsolat – Kontakti* című tárlata a Kőbányai Bolgár Kisebbségi Önkormányzat szervezésében. A megnyitón *Varga Szimeon*, a Pest Megyei Bolgár Önkormányzat elnöke köszöntötte a megjelenteket, majd *Velkova Anelia* művészettörténész méltatta a kiállítást. A műsorban *Marinova Canka* népdalénekes és *Hadzsikosztova Gabriella* színművészt láthatták az egybegyűltek, akik a megnyitó után megkóstolhatták a hagyományos bolgár ételeket is. A rendezvény védnöke *Verbai Lajos*, Kőbánya polgármestere volt.

Szegedi Bolgár Kulturális Napok

Szegeden immár negyedik alkalommal rendezték meg a Bolgár Kulturális Napokat az Őszi Kulturális Fesztivál részeként. A rendezvénysorozat október 6-án kezdődött a *Határok nélkül* című fuzionális performance-szal, amelyet egy színész és két zenész, Hadzsikosztova Gabriella, Nikolai Ivanov és Tóth Viktor adott elő, akik különleges módon mutatták be saját szabadságvíziójukat és az ember lelkének határtalanságát egy képekkel, hangokkal és drámával tele előadásban. Szegeden a magyar közönség először láthatta az előadást, amelyet Berlinben és Szófiában már bemutattak.
Október 7-én a Millenniumi Klubban került sor a Haemus bolgár-magyar társadalmi és kulturális folyóirat estjére, amelyen dr. Bagi Ibolya beszélgetett Kjoszeva Szvetlával, a Haemus főszerkesztőjével, Hadzsikosztova Gabriella pedig részleteket olvasott fel a folyóiratban megjelent szövegekből. Az est az Egyetemi Klubban a Pravo zenekar CD-bemutató koncertjével és táncházzal ért véget.

A következő napon a Malko Teatro *Határeset* című előadását tekinthették meg az érdeklődők a Régi Zsinagógában. A Bolgár Kulturális Napok rendezvénysorozat október 9-én ért véget a *Mila a Marsról* című film vetítésével.
A rendezvénysorozat a Szegedi Bolgár Önkormányzat, a Bolgár Baráti Társaság, a Bolgár Országos Önkormányzat, a Magyarországi Nemzetiségi és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány, Szeged Város Önkormányzata, a Szegedi Tudományegyetem Szláv Intézete, valamint a MASZK Egyesület támogatásával, és négy lelkes ember: Farkas Baráti Mónika, Halasi Barbara, Petrov Krisztina és Varga Renáta munkájának köszönhetően valósult meg.

MTV: 30 години за малцинствата

Навършиха се 30 г. откак Унгарската телевизия излъчва предавания на езика на националните малцинства. И макар българското предаване да започва едва 15 години по-късно, празникът беше общ. Със специално издание, в което са представени редакторите на предаванията на 13-те малцинства и тържество, посветено на юбилея, бе отбелязана кръглата годишнина.

На тържеството, което се състоя на 9 октомври, присъства председателката на унгарския парламент Каталин Сили, посланици на държавите, чиито малцинства живеят в Унгария, и други официални лица.

През есента на 1978 г. от студиото в Печ е излъчено първото предаване на немски и сърбохърватски език. Това е началото, няколко години по-късно започват предавания на румънски и словашки, през 1992 г. е създадено предаването за ромите, а от януари 1994 г. се излъчва и магазинното предаване Рондо, което предоставя време в ефира за българи, гърци, поляци, русини, арменци и украинци.

Текстилни картини в БКИ

На 11 септември в БКИ бе открита изложбата „Текстилни картини“ на Милена Владимирова.

Милена е млада, но много талантлива приложничка. Въпреки младостта й, творбите й, обиколили вече много изложби, свидетелстват за голям професионален опит с рисунката на ръка и текстилните щампи. В проектите си Милена поставя в центъра човека – първият обект и потребител на всяко изкуство. Другият важен елемент в работата й е природата, от която идваме и на която сме част. В съвременния свят човекът се отдалечава все повече от естествения си произход и потъва в своето обществено „Аз“, удовлетворявайки очакванията и изискванията на обществото. Картините на Милена съдържат съпротива срещу това и навярно не е пресилена да се каже, че носят дълбока философия.

Агнеш Тана-Ковач

Нов компактдиск на Право: Безпределно

Новият диск на оркестър Право „Безпределно“ вече може да се намери по магазините. Дискът, който включва и изпълнения на оркестъра с Агнеш Херцку и Габриела Хаджикостова, представлява подборка от български фолклор. Издател е Българското републиканско самоуправление. Компактдискът излиза с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария, на българските самоуправления в Зугло, във II, V и XVIII район на Будапеща, както и на Столичното българско самоуправление.

Гласът на писателя

Българския, чешкия, полския, словашкия и румънския културен институт в Будапеща организираха международна писателска среща на тема „Между фикция и действителност. Дилеми на централно-европейския писател“ в Централно-европейския университет на 26 септември т.г. Форумът бе открит от унгарския писател Дьорд Конрад и ректора на Централно-увропейския университет Хауърд Майкъл Робинсън. В разговора под надслов „Гласът на писателя в глобализирания свят“ взеха участие писатели и критици от Румъния, Чехия, Унгария, Словакия, Полша. България бе представена от Теодора Димова, която сподели как е стигнала до написването на романа „Майките“ (откъси от който са публикувани в сп. „Хемус“).

Европейски ден на езиците

26 септември е провъзгласен за Европейски ден на езиците от Съвета на Европа на 6 декември 2001 година, която бе Европейска година на езиците. Целта на празника е да окуражи изучаването на чужди езици в Европа.

Библиотеката за чуждестранна литература организира на 26 септември открит ден по случай Европейския ден на езиците. Разнообразната целодневна програма започна с прочит на стихове на различни европейските езици, изпълнени на роден език. На български език бе прочетено стихотворението на Иван Вазов „Език свещен на моите деди“. То е преведено на унгарски от Дежо Тандори, чийто превод бе прожектиран на екран. По преценка на Библиотеката за чуждестранна литература публиката е проявила особен интерес към тази част от програмата.

Нова книга

Издателство Напкут ни зарадва с нова преводна книга от български автор. Този път става въпрос за исторически текст. Цветелин Степанов е преподавател в Софийския университет и изследването му „Българите и степната империя през Ранното средновековие. Проблемът за Другите“ е вече е изчерпано в България. Унгарският интерес към темата не е случаен, в този момент от историческото развитие има много допирни точки между българските и унгарските племена. Внимание привлича подходът на автора, който анализира начина на живот и изследва идентичността въз основа на разнообразни писмени извори, които номадските племена са оставили за себе си. Преводът е дело на Ленке Чикхейи, а книгата излиза в популярната поредица на издателство Напкут в съкратен вид и без научен апарат.

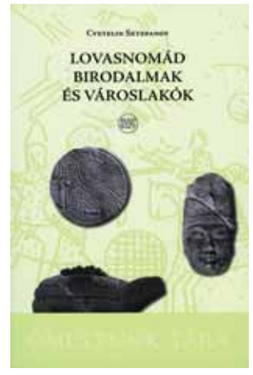

30 éves jubileum

30 év telt el azóta, hogy a Magyar Televízió az első adását sugározta a nemzeti kisebbségek nyelvén. 1878-ban a Pécsi Stúdióból jelentkezett az első német és szerbhorvát nyelvű adás. És bár a bolgár nyelvű adás 16 évvel később indult (a Rondót 1994 óta láthatjuk a TV képernyőjén), az ünnep közös volt a 13 kisebbség számára. A kerek évfordulóra készült adás a 13 kisebbség műsorainak szerkesztőit mutatja be. Október 9-én Villányban került sor a jubileumi ünnepségre, amelyen megjelent Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke, a kisebbségek anyaországainak Budapestre akkreditált nagykövetei, valamint sok más hivatalos személy.

Textilfestmények

Szeptember 11-én a Bolgár Kulturális Intézetben került megnyitásra Vladimirova Milena iparművész *Textilfestmények* c. egyéni kiállítása.

„Milena fiatal, nagyon tehetséges művész. Művei a művésznő fiatal kora ellenére is nagy szakmai tapasztalatról tanúskodnak a kézzel festett, szitanyomással készült textilek területén. A mai világban az ember egyre inkább eltávolodik a természettől és kizárólagosan saját társadalmi énjébe merül el. Milena képei azonban tiltakozást közvetítenek ez ellen, s talán nem túlzás a kifejezés, hogy mély bölcseleti mondanivalót hordoznak.

Tana Kovács Ágnes

Pravo CD

Megjelent a Pravo zenekar új CD-je, amely a *Határok nélkül* címet viseli, és már kapható bolti forgalomban. A CD, amelyen a zenekar tagjain kívül Herczku Ágnes és Hadzsikosztova Gabriella is hallható, főként a bolgár népzenéből ad ízelítőt. A CD kiadója a Bolgár Országos Önkormányzat, a megjelenését, az MNEKK, a Fővárosi, a Zuglói, az V. kerületi, a II. kerületi és a XVIII. kerületi Bolgár Önkormányzat is támogatta.

Az író hangja

A budapesti Bolgár, Cseh, Lengyel, Szlovák és Román Kulturális Intézet nemzetközi írótalálkozót szervezett A fikció és a valóság között. *A közép-európai író dilemmái* címmel a Közép-Európai Egyetemen szeptember 26-án. A találkozót *Konrád György* író és *Howard Michael Robinson*, a Közép-Európai Egyetem rektorhelyettese nyitotta meg. A kerekasztal-beszélgetésen román, cseh, magyar, szlovák és lengyel írók és irodalomkritikusok vettek részt. Bulgáriát *Teodora Dimova* írónő képviselte, aki elmesélte, hogyan jutott el *Az anyák* című regénye megírásához (amelyből a Haemus folyóiratban már közöltünk részleteket).

A Nyelvek Európai Napja

Az Európa Tanács 2001-ben szeptember 26-át a Nyelvek Európai Napjává nyilvánította. Az Országos Idegennyelvű Könyvtár szeptember 26-án ez alkalomból nyílt napot tartott, amelynek programja európai költők verseinek eredeti nyelven történt felolvasásával kezdődött. Bolgár nyelven Ivan Vazov *A bolgár nyelv* (*Език свещен на моите деди*) című verse hangzott el, a kivetítőn pedig Tandori Dezső fordítása volt olvasható.

Új könyv

A Napkút Kiadó ismét megörvendeztetett minket egy bolgár szerző művével magyar nyelven. Ez alkalommal egy történelmi tárgyú könyv került a könyvesboltokba: *Cvetelin Sztepanov: Lovasnomád birodalmak és városlakók* című műve. Cvetelin Sztepanov a Szófiai Tudományegyetem tanára, akinek a korai középkorról szóló kutatása a magyarok körében is nagy érdeklődésre tarthat számot, hiszen a történelem ezen szakaszában sok érintkezési pont volt a bolgár és a magyar törzsek között. A könyvet Csíkhelyi Lenke ültette át magyar nyelvre.

Свети великомъченик Димитрий

Изгрялата във Витлеем светлина за света, възвестеният от ангелски хор мир на земята, проповядваната от Христа Спасителя любов сред хората като основа на живота, трябваше от всички да бъдат приети с готовност и отворени за истината сърца. Христовото учение обаче бе посрещнато с противодействие и брутално невежество от страна на законното езичество: срещу възвестения от небето мир се противопоставиха нестихващи борби и раздори; сред проповядваната любов между людете изникнаха егоизмът, омразата, жестокостта. Целият свят възстана срещу Христа и се започна жестоко братоубийство. И в тази кървава, обезличаваща човешкото достойнство борба се родиха хилядите великани на духа, герой на вярата – светите мъченици за Христа. Жертвоготовността им извоюва тържествената победа на кръста и силата му порази езическия меч.

На 26 октомври светата Църква предлага на благочестивото ни внимание дивния образ на почитания от целия православен свят герой на вярата – солунския великомъченик свети Димитрий. Тя с благоговение и възторг възпява чудния му подвиг и с духовна радост чества неувяхващата памет, а нас вярващите зове с освещаващ благослов да се поучим от делата му и вдъхновени от примера му да разпалим вярата си и да укрепим волята си за чист и праведен живот.

Великомъченик Димитрий е роден в III век край лазурните брегове на Егея, в славния Солун. Баща му бил управител на града; човек с високо обществено положение, с дълбока и силна вяра в Бога. В дома си изградил параклис и вместо мъртви идоли, зографът изписал лъчезарните образи на Иисус Христос и пречистата Богоматер, пред които кандилото никога не загасвало. Всяка сутрин и вечер, заедно с едноверната си благочестива съпруга възнасяли горещи молитви към истинския Бог и изливали пред него мъката си за рожба и не след дълго били благословени със син.

Израсъл под нежните грижи на майка си и любовта на твърдо вярващия си баща, св. Димитрий от младини се възпитавал в християнските истини и добродетели и станал храбър воин и ревностен Христов последовател.

След смъртта на родителите, император Максимиан прехвърлил почитта и доверието си от бащата към сина и Димитрий бил назначен за управител на Солун. Съгражданите, пред чиито очи израснал, го приели с голяма почит и високо уважение, защото за тях той бил не само добър управител, но и истински духовен баща. В сърцето му намерили отзвук всички нужди и страдания на ближните: на бедните бърз помощник; на слабите – подкрепа; на скръбните – утеха; на нещастните – радост. Полагал грижи както за благоустройството на града и културния му подем, така и за разпространението на християнството. Укрепвал вярата на вярващите; насаждал евангелските начала на живот като нов апостол Павел, споменът за когото тук все още бил жив.

Но настанали дни на страшни изпитания. Срещу християнството било предприето жестоко гонение и преследване на последователите му. Св. Димитрий не само че не се съобразил с декрета за забраната, но с още по-голяма ревност се заел да разпространява Христовото слово.... За дейността му докладвали на императора.

Императорът се връщал от далечен поход и пътят му минавал през Солун, където искал да гостува на своя любим военачалник и мъдър управител, за да провери истина ли е донесението, че е станал християнин. Когато св. Димитрий узнал за императорското посещение в Солун, дал част от имота си на своя верен служител Луп; останалото на бедните, а сам започнал да се подготвя с пост и молитви за предстоящия си мъченически подвиг.

Още с пристигането си императорът повикал Димитрий в резиденцията си на разпит. Светецът не се смутил, а спокойно, твърдо и смело изповядал вярата си в Христа. Последвали увещания, съвети, внушения, обещания и заплахи. Но нищо не било в състояние да разколебае истинския воин Христов, когото затворили в тъмница, където в общение с Бога чрез псалми и духовни песни укрепвал вярата си в очакване на мъченическия венец.

В чест на императора, в градския амфитеатър било устроено пищно тържество с кърваво гладиаторско зрелище. На арената излязъл горд и надменен любимецът на всички – борецът Лий. Този ден му предстояла борба не с лъвове и тигри, а само с беззащитни, слаби християни, насила довлечени на арената. Кротки и с молещи очи те гледали разярената тълпа и молели за прошка разярените им сърца. Лий пристъпил към коленичилите за молитва християни, готов да ги сграбчи като лешояд и да ги хвърля един след друг в ямата, в която били поставени множество копия с върховете нагоре. В този върховен момент, когато екзалтираната тълпа останала без дъх и очаквала да види любимеца си Лий, оплискан с кръвта на нещастните християни, пред него застанал младият и красив християнин Нестор и любезно предложил пръв да изпита силата на легендарния борец. Този изпълнен със сила и вяра момък, бил верен и близък приятел на затворения в тъмница солунски управител и щом узнал за тежката участ на своите братя в Христа, решил да им се притече на помощ. Решението си споделил и със светеца, когото посетил в килията му предишната вечер, за да получи от него благословение. Св. Димитрий осенил с кръстен знак предстоящия дръзновен подвиг на младежа и му предсказал мъченически венец. На арената, в изблик на неподозиращи сили Нестор сграбчил противника си и за ужас на онемялата тълпа, с един замах го хвърлил в ямата, в която стотици вярващи в Христа намерили мъченическа смърт от ръката на агонизиращия Лий. Ропотът на тълпата преминал в негодувание. Озверяла и ревяща тя нахлула на арената и умъртвила победителя християнин.

Императорът узнал, че Димитрий вдъхновил и благословил героя Нестор и изпратил палача в тъмницата. Войниците заварили св. Димитрий пламенно да се моли и с неистова ярост се нахвърлили срещу беззащитния пленник с копия. Жестоко прободен, на 26 октомври 306 г. младият солунчанин завършил в мъки земния си път, загинал мъдрият управител, храбрият военачалник и доблестен християнин св. великомъченик Димитърий Мироточиви.

Името на великия мъченик се чества с любов, благоговение и почит от целия християнски свят. Преминал през голготата на осъзнатата саможертва за Христа,увенчан с мъченически лавров венец, св. Димитрий вече второ хилядолетие е незрим светилник на вяра и себеотрицание.

Пленени от примера на св. Димитрий и вдъхновени от величието на подвига му, нека да разпалим в душите си пламъка на жива и дейна вяра, да се стремим да творим единствено добро, да бъдем твърди изповедници на Христа и подобно на св. Димитрий да се увенчаем с венеца на безсмъртието.

Силоам Левит

Весела есен в Българската детска градина

В радост и веселие преминават есенните дни в Българската детска градина!
На 29 септември децата посетиха свои връстници в Унгарска детска градина в 15-ти район. Срещата се състоя по инициатива на Габриела Хаджикостова.
Топлото посрещане от учителите и персонала улесни общуването и съвсем скоро децата от двете детски градини заговориха на свой език – този на игрите и забавленията! Футболът, скачането, катеренето и свободните игри на площадките в двора премахнаха езиковите бариери. С удоволсвие и интерес децата наблюдаваха театралната пиеса „Приказка за добротата" представена от Габриела Хаджикостова, която ги провокира с въпроси на двата езика от тяхното битие. Всички получиха от нея малки подаръци за спомен от срещата, които обаче бяха заслужени чрез стихчетата и песните на малчуганите от двете детски градини. Домакините показаха на гостите различни кътчета от занималните и ги почерпиха с чай и сладкиши. С радост деца и учители се включиха в урока по унгарски танци на децата от предучилищната група. Всички се забавляваха от сърце!
На тръгване директорите на двете детски градини Белане Балла и Донка Хаяш си размениха подаръци, а децата от Българската детска градина получиха за спомен сувенири и картички, изработени от техните връстници.
Благодарим сърдечно на колегите за топлия прием и се надяваме тази незабравима среща да се превърне в традиция!

Красимира Виденова
учителка в детската градина

Благодарим!

От името на родителите на децата, летуващи в Равда благодарим на Милка Христова, Марика Сабо и Лайош Коложи за прекрасните впечатления и спомени на децата ни.

Vidám ősz a Bolgár Óvodában

Nagyon vidáman telnek az őszi napok a Bolgár Óvodában.
Szeptember 29-én a gyerekek meghívást kaptak a XV. kerületi Régifóti Óvodába. A látogatás Hadzsikosztova Gabriella kezdeményezésére jött létre.
Az óvoda dolgozóinak meleg fogadtatása megkönnyítette az ismerkedést, és az óvodások pillanatokon belül megtalálták a közös nyelvet a kortársaikkal. A foci, az ugrálás, a mászókázás és a többi játék eltüntette a nyelvi korlátokat. A gyerekek nagy érdeklődéssel nézték végig Hadzsikosztova Gabriella Mese a jóságról című bábelőadását, és lelkesen válaszolgattak a magyar és bolgár nyelven feltett kérdésekre. Az előadás végén minden gyerek egy kis ajándékot kapott emlékül a Malko Teatrótól.
A házigazdák megmutatták a vendégeknek az óvoda épületét, majd teával és édességgel kínálták őket. A bolgár ovisok nagy örömmel kapcsolódtak be a néptáncfoglalkozásba is.
Induláskor a két óvoda vezetője, Balla Béláné és Hajas Donka ajándékokat adtak át egymásnak, a magyar gyerekek pedig saját készítésű apró tárgyakat ajándékoztak a vendégeiknek.
Nagyon köszönjük a kollégáknak a meleg fogadtatást, és reméljük, hogy ez a felejthetetlen találkozás a jövőben hagyománnyá válik!

Kraszimira Videnova
óvónő

Egy százalék 1%

A Pro Schola Bulgarica Alapítvány köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik adójuk 1%-val az alapítvány tevékenységét támogatták. A 2007-ben befolyt 381.261 Ft-ot a Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium megalapításának 90. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepség és a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola támogatására fordítottuk.

Az Alapítvány adószáma: **18066184-1-42**

Фондация Про скола булгарика изказва благодарност на всички, които са заделили 1% от своите данъци, за да подкрепят дейността ѝ. Средствата, получени през 2007 г. – 381.261 форинта – бяха изразходвани за подпомагане на тържеството по случай 90 г. от основаването на Българо-унгарското средно езиково училище „Христо Ботев" в Будапеща и за Българското училище за роден език.
Данъчен номер на фондацията: **18066184-1-42**

Български ВЕСТИ

Издание на Българското републиканско самоуправление, 1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция
Андреа Генат (главен редактор), Моника Тютюнкова, Светла Кьосева
Отговорен издател
Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария, СБС и на Българските самоуправления в IV, V, VIII, XIII, XIV, XV, XVIII и XXIII район на Будапеща и във Фелшьожолца, Сегед, Дунакеси, Сигетсентмиклош, Печ, Лорев, Мишколц и Дебрецен.

Bolgár HÍREK

A Bolgár Országos Önkormányzat (1093 Budapest, Lónyay u. 41) kiadványa

Szerkesztőbizottság
Genát Andrea (főszerkesztő), Kjoszeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika
Felelős kiadó
Muszev Dancso

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány, a FBÖ és a IV., V., VIII., XIII., XIV., XV., XVIII., és XXIII. kerületi, valamint a Felsőzsolcai, a Szegedi, a Dunakeszi, a Szigetszentmiklósi, a Pécsi, a Lórévi, a Miskolci és a Debreceni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.
ISSN 14163098
MS Mester Stúdió, Globe Print Nyomda

1 млрд. евро е похарчил за туризъм българинът в чужбина

Над 1 млрд. евро са похарчили българите за почивки в чужбина за първите 7 месеца на тази година. Това е 25% повече в сравнение със същия период на 2007 г., съобщи Христо Христов зам.-шеф на Държавната агенция по туризъм. Най-предпочитаната чуждестранна дестинация за българите е Гърция, където са почивали 1.1 млн. българи. На второ място е Турция с 813 000 наши туристи. Според данни на статистиката тази година има 12% ръст на приходите от чужденци, които са достигнали 1.5 млрд. евро.

19 фирми искат да правят втория център на София

19 кандидати са подали оферти за участие в търга за новия вторичен център на столицата, съобщиха от МРРБ. Той ще е разположен на 6-и километър на „Цариградско шосе", където ще се преместят голяма част от административните сгради, ще бъдат изградени и нови. Сред желаещите са 2 фирми от Англия, по една от САЩ, Франция и Италия, 3 българо-немски консорциума, една холандска фирма, едно българо-чешко сдружение, 5 български консорциума и едно българско ателие. Част от компаниите са свързани с имената на световноизвестни архитекти като Норман Фостър, Заха Хадид, Масимилиано Фуксас, Доминик Перо и др. До десет дни комисия ще избере шест екипа, които ще трябва да представят своите архитектурни предложения до края на февруари 2009 г.

Японците искат от София още милиони за метрото

Японци взимат необосновано завишени хонорари за консултации по изграждането на софийското метро, въпреки че то излезе извън всякакви срокове. Първоначалните около 10 млн. лв. са на път да нараснат до 14 млн. лв., става ясно от одит на Сметната палата.
За пръв път сумата, която е влязла в джоба на японския консултант Padeco, се е увеличила от около 10 на 12 млн. лв. през 2006 г. Тази година консултантът отново е поискал поредното увеличение – с още близо 2 млн. лв. по сегашния курс на БНБ. Вдигането на сумата е абсолютно необосновано, става ясно от доклада на одиторите от Сметната палата. Според тях няма никакви причини софиянци да плащат допълнителни милиони на Padeco, при положение че забавянето е заради изпълнителя „Тайсей корпорейшън". А изборът на изпълнител, договарянето с него и надзорът на проекта са задължения на консултанта.

Самолетът до Варна и Бургас поевтиня

Два месеца и половина след като по авиолинията София-Варна започна да лети нискотарифният превозвач Wizz air, и останалите превозвачи преосмислиха досегашните си цени. От „България Ер" обявиха, че от 1 октомври намаляват цената на билетите до Варна и Бургас на 11 евро. Заедно с летищните такси за аеропортовете в двата морски града двупосочният билет излиза 65 евро. Цената важи само при достатъчно ранно плащане на билета. През юли Wizz air започнаха да превозват 3 пъти седмично пътници между София и Варна, като при купуване на билета поне 3 месеца по-рано можеха да се постигнат драстично ниски цени от порядъка на 38-42 лева за отиване и връщане с всички такси. За разлика от унгарската нискотарифна авиокомпания „България Ер" лети 4 пъти дневно до Варна.

Македония ни приема само с лични карти

Българските граждани вече ще влизат в Македония само с лична карта. Това обяви при визитата си в София министърът на вътрешните работи Гордана Янкулоска. Облекчението е в сила от 1 октомври и важи за гражданите на страните-членки на ЕС и подписалите Шенгенския договор. Българският министър Михаил Миков припомни, че България е подкрепяла и подкрепя усилията на Македония за отпадане на визите. Двамата подписаха споразумение за сътрудничество при граничния контрол и борбата с организираната престъпност. Гордана Янкулоска съобщи, че в най-скоро време ще бъде открит граничен център, който ще улесни преминаването на гражданите на двете страни. Предстои подписване на договор за „местен граничен трансфер", по силата на който преминаването на границата от жителите на пограничните райони ще бъде улеснено.

11% инфлация за семействата с ученици

Септември се оказа тежък месец за семействата с ученици и студенти. Общата инфлация спрямо август е 1.1%, като храните са поскъпнали с 2%, дрехите и обувките – с 3%, а таксите „просвета" са скочили с цели 10.9%. От началото на годината инфлацията вече е достигнала 7.4%.

Бащите с 15 дни отпуск при раждане на дете

Бащите ще могат да получават 15 дни платен отпуск при раждането на дете. Това предвиждат промени в Кодекса на труда, които бяха обсъдени на първо четене в НС вчера и по всяка вероятност ще бъдат приети. С тях според депутатите от мнозинството бащата ще може да участва пълноценно в първите дни след появата на новороденото. Поправките ще дадат право още на татковците да вземат платения отпуск на майката след навършването на 6 месеца на детето до изтичане на 9-те месеца, през които държавата плаща 90% от заплатата на родителя. Това ще става със съгласието на майката, ако тя иска да се върне на работа по-рано.

Учениците вече ще имат и оценки за поведение

След зачестилите случаи на насилие в училищата просветното министерство изпълни заканата си да въведе система от строги правила за реда и дисциплината. В проекта за закон за училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка е записано, че в края на учебната година класният ръководител ще дава на всеки свой възпитаник педагогическа характеристика и оценка за поведение. В тях учителят ще посочва какви са впечатленията му за развитието на детето, за спазването на дисциплината и ще прави препоръки за по-нататъшното му развитие. Те ще са част и от свидетелството за завършено основно и средно образование.

A japánok újabb milliókat akarnak Szófiától a metróért

A japánok indokolatlanul magas honoráriumokat vesznek fel a tanácsadásért a szófiai metró építésénél, pedig már minden határidőt túlléptek. Először 2006-ban emelte meg a Padeco cég 2 millió levával a tanácsadás díját, idén pedig újabb 2 millió levával akarják emelni az árat. Az Állami Számvevőszék szerint az áremelés nem jogszerű, mivel a kivitelező miatt csúszik a metró építése, a kivitelezőt pedig a tanácsadó cég választja ki, és ő is felügyeli a projektet.

Bevezetik a magatartásjegyet

Az erőszakos cselekmények elszaporodása miatt az iskolákban a minisztérium úgy döntött, hogy szigorú rend- és fegyelmi szabályokat vezet be az oktatási intézményekben. Az iskolai oktatásról és óvodai nevelésről szóló törvénytervezet szerint az osztályfőnök az év végén magatartásjegyet ad a tanulóknak és pedagógiai jellemzést is ír róluk, amelyben leírja, mi a benyomása a gyermek fejlődéséről, fegyelmezettségéről, és javaslatokat is tesz arra nézve, milyen irányban kell fejlődnie.

Olcsóbb a repülőjegy Várnába és Burgaszba

Két és fél hónappal az után, hogy a Wizz Air elindította a Szófia-Várna járatát, a többi légitársaság is újragondolta az árait. A Bulgaria Air bejelentette, hogy október 1-től 11 euróra csökkenti a várnai és a burgaszi repülőjegyek árát. A repülőtéri illetékkel így a kétirányú jegy összesen 65 euróba kerül.

15 nap szabadság az apáknak a gyerek születésekor

A Munka Törvénykönyvének tervezett módosításai között szerepel, hogy az apák kapjanak 15 nap fizetett szabadságot a gyermekük megszületésekor. Így ők is teljes értékűen részt vehetnek a baba gondozásában az első napokban. A másik javaslat, hogy az apák is kivehessék az anyának járó fizetett szabadságot a baba 6 hónapos kora után.

19 cég akarja Szófia második központját építeni

19 cég jelentkezett a közbeszerzési eljárásra, amelynek tárgya Szófia második központjának felépítése, amely a Carigradszko sosze 6. kilométerénél lesz. Ide kerül át majd az adminisztratív épületek nagy része. A cégek egy része világhírű építészekkel dolgozik.

1 milliárd eurót költöttek a bolgárok külföldön

Az idei év első 7 hónapjában a bolgárok több mint 1 milliárd eurót költöttek el külföldön, ami 25%-kal több 2007 ugyanezen időszakánál. A legkedveltebb külföldi úticél Görögország, ahol 1,1 millió bolgár nyaralt, a második helyen Törökország áll. A statisztikai adatok szerint a Bulgáriába beutazó turistáktól származó bevétel 12%-kal nőtt, és elérte az 1,5 milliárd eurót.

Személyivel Macedóniába

A Bulgária, valamint az összes EU-tagország és a schengeni országok állampolgárai október 1-től személyivel is mehetnek Macedóniába. A bolgár és a macedón belügyminiszter együttműködési egyezményt írt alá a határellenőrzésről és a szervezett bűnözés elleni harcról. A közeljövőben aláírják a helyi határforgalomról szóló megállapodást, amely meg fogja könnyíteni a határok mentén élők határátlépését.

Трите глупаци

Едно време имало троица глупаци. Те тръгнали по печалба. Вървели, вървели три дни и три нощи. Намерили на пътя една тиква. Събрали се над нея, па се чудят и се маят:
– Бре, що ли е това, нане?
– Трябва да е нещо за ручане!
– Ка-ще да е за ручане... То е за игране, за търкаляне...
– А, сетих се, това е камилско яйце. Хайде да го измътим.
И захванали трите глупаци да клечат на яйцето един подир друг, да клечат – да го измътят.
Мястото било стръмно и не знам как, тиквата се изтърколила, та тука, та тамо, та блъс – в един храст.
Из храста изскочил заек, свил уши, вдигнал опашка и побягнал.
– Камилче, камилче!... Измъти се! – завикали трите глупаци и хукнали подир заека да го гонят, да го хванат.
Било поле – свършило се. Свил заекът в гората, свили простаците по него. Гората била гъста и заекът се скрил.
– Ха сега де! Какво да правим? – казал най-умният. – Да се върнем, да вземем секирите, па да дойдем да сечем, да отсечем гората, да хванем камилчето.
Речено-сторено.
Върнали се трите глупаци, взели секирите си, наточили ги хубаво и тръгнали да секат гората.
– Както съм наточил секирата, веднъж да замахна, сто дървета ще отсека – похвалил се единият.
– А пък аз, както съм наточил моята... веднъж да замахна, половин гора ще падне! – казал вторият.
– Е-хе – присмял им се третият, – пък аз моята да повдигна и цялата гора ще падне...
Препирали се, препирали се, докато се скарали. Насреща им иде един поп с кобила и жребче.
– Защо се карате, юнаци?
– Те – за това и това. Молим ти се, дядо попе, присъди чия секира е по-остра.
– Добре – рекъл попът, – дайте секирите да ги турим в дисагите, па да препусна кобилата. Чиято секира най-напред просече дисагите, тя е най-остра.
Събрали трите простаци секирите, турили ги на попа в дисагите с острието нагоре, той препуснал кобилата и ги отнесъл.
Като разбрали трите простаци каква е работата, хванали на попа жребчето и рекли:
– Чакай, сваляйте си, братя, дрехите – да го натоварим, да го натоварим, та жилите му да се изкинат.
Трите глупаци се съблекли, натоварили всичките си дрехи на жребчето и го ударили с една пръчка... То подскочило веднъж-дваж и избягало с дрехите.
– Ха, видите ли как му се вдигат задните крака – изкинаха му се жилите!...
Тръгнали трите глупаци голи като соколи. Къде да идат, какво да правят?!...
Стигнали до една планина. Зад нея захождало слънцето и позлатявало с лъчите си едно малко облаче над самия връх.
– Гледайте, гледайте – парче злато над планината! – Отде ли се е зело?...
– От небето трябва да е... Чувал съм от баба, че на баба й баба й казвала на баба й...
– Що бре?...
– Че небето е пълно със злато...
– Така ли?...
– Така...
– Тогава да се качим на планината – рекъл най-умният, – да пробием в небето дупка, да източим златото.
Речено-сторено.
Вдигнали се трите простаци, голи като соколи, та пръв планината.
Ала небето било високо и непостижимо. Спали, треперяли през нощта, на другия ден станали, гледат – около планината бяла гъста мъгла, нищо се не види...
– Бре, що ли е това?...
– Това е прясно сирене за ручане.
– Това не е прясно сирене за ручане, ами е бял памук за търкаляне.
– Хайде да се търколим у него, да се стоплим!
– Хайде!
Трите глупаци наскачали в дола и се изтрепали.

Елин Пелин

Горска кавърма

Продукти: *1 кг нетлъсто свинско месо, 1 кг дребни лукчета, 100 г гъби, 5-6 с.л. мазнина, 2 глави чесън, 3-4 пресни домата, 1/2 чаша вино, чер и червен пипер, дафинов лист, 1 връзка магданоз, сол*

Приготвяне: Нарежете свинското на хапки и го сложете в тенджера. Изчистете лукчетата и ги сложете цели върху месото. Посолете и поръсете с червен пипер. Прибавете 5-6 лъжици мазнина, дафиновия лист, черен пипер, обелените цели скилидки чесън, нарязаните на ситно червени домати и гъби. Залейте всичко това с 2-3 чаши гореща вода и добавете виното. Варете ястието на умерен огън, а когато е готово, сипете ситно нарязания магданоз.

Kavarma

Hozzávalók: *1 kg sovány sertéshús, 1 kg apró fejű hagyma, 10 dkg gomba, 5-6 ek zsiradék, 2 fej fokhagyma, 3-4 friss paradicsom, 1/2 pohár bor, bors és pirospaprika, babérlevél, 1 csomó petrezselyem, só*

Elkészítés: A sertéshúst kockára vágjuk, és egy lábosba tesszük. A megtisztított egész fej hagymákat hozzáadjuk, megsózzuk és megszórjuk pirospaprikával. Hozzáadunk 5-6 ek. zsiradékot, a babérlevelet, a borsot, a megtisztított fokhagymagerezdeket, valamint az apróra vágott paradicsomot és gombát. Az egészet 2-3 pohár forró vízzel és a borral leöntjük. Kis lángon főzzük, és amikor elkészült, megszórjuk a finomra vágott petrezselyemmel.

Билките

Преди да се затичаме до аптеката, за да купуваме цяла торба със скъпи лекарства и започваме да ги пием с шепи, вярвайки че бързо ще се оправим, нека да се замислим малко, че повече ни вредят отколкото помагат и е време да се обърнем към природата. Ето някои от най-използваните билки в алтернативната медицина: Трябва много внимателно да се следват указанията за приготвяне на билките. По правило почти всички билки не бива да се варят (както много хора правят), а да се залеят с вряла вода и да се киснат не повече от 30 минути. След това те стават отровни и може да си навредите много повече, отколкото да си помогнете. Затова, ако забравите чая си цяла вечер да се кисне, по-добре го изхвърлете и си направете нов.

Дилянка (Валериана) – растение с универсални обезболяващи свойства. Чаят от нея удължава съня и има общоуспокояващо действие за организма. Прилага се при неврози, депресия, болезнена менструация, виене на свят, епилепсия. Помага на организма да релаксира и затова е много подходяща за жени, които навлизат в критическата възраст.

Маточина – тревисто растение с много приятен, лек лимонов аромат. Прилага се при нервност, безпокойство, нередовна менструация, храносмилателни смущения. Успокоява гаденето при бременни жени, намалява среса, балансира съня. Не трябва да се прекалява с нея, ако страдате от ниско кръвно налягане. Най-добрият начин за приемане е като чай вечер, преди сън.

Жълт кантарион (Христова кръв) – има доказани успокояващи свойства. Той е една от най-добрите билки при борба с депресия. Действа добре при проблеми със стомаха, успокоява нервната система и улеснява оросяването на мозъка. Подходящ е за гинекологични проблеми. Спомага функционирането на черния дроб и жлъчката.

Лайка – едно от най-старите универсални лечебни растения. Идеална е срещу простудни заболявания и инфекции. Прилага се още при стомашни проблеми, зъбобол, главоболие, както и като мехлем върху рани. Чаят от лайка е добре да се пие много концентриран.

Градински чай – има противовъзпалително и дезинфектиращо действие. Много подходящ за борба срещу кашлица, болки в гърлото, ларингит. Влияе успокоително и оздравяващо на стомаха, черния дроб и жлъчката. Гаргара с градински чай помага при възпаления в устната кухина – ангина или проблеми със зъбите и венците. Външно се прилага за лечение на гнойни рани и обриви.

Мента – има изключително приятно и освежаващо действие. Тя се използва като съставка в напитки или като подправка към екзотични ястия. За най-големите традиционалисти обаче ментата спокойно може да бъде консумирана като вкусен чай. Може да бъде консумирана при проблеми със стомаха – колит, проблеми с жлъчката, диария, газове, повръщане. Помага още при леко главоболие и има обезболяващо действие. Действа благотворно при лечение на нервни заболявания, сърцебиене, безсъние. Жабуркане на устата с отвара от мента е отлично средство срещу лош дъх, възпаление на венците, болки в гърлото.

Липа – използва се успешно срещу болести на дихателните пътища (бронхити, пневмонии, ангини, пресипналост), простудни и вирусни заболявания, придружени с висока температура. Действа особено добре при ревматични болки и проблеми с пикочните пътища. Външно може да се прилага против косопад и ревматични болки.
Цялостното противомикробно действие на липата и високото съдържание на витамин С я прави една от най-добрите билки за ежедневна консумация.

Глог – Особено полезно растение за лечение на сърдечно-съдови заболявания, затова се препоръчва на хипертоници, хора със сърдечна невроза, атеросклероза, гръдна жаба, безсъние. Действа и благоприятно при хиперфункция на щитовидната жлеза. Плодът има приятен вкус, но за приготвяне на лечебни отвари се използват листата и цветовете

Невен – бърз заздравител на рани, тъй като има силно антибактериално действие. Компресите върху кожата с невен са познати от дълги години. Неслучайно много козметични компании ползват невена като съставна част. Ползва се успешно и за стомашни проблеми – язви, чревни и жлъчни болести. Сърдечно-съдовите проблеми също се повлияват положително с помощта на невена.

Змийски мляко – Макар много нежно и безобидно растение на пръв поглед, змийското мляко може да бъде отровно при неправилно приготвяне и консумация.
Благодарение на някои от ценните си съставки, растението има благотворно влияние върху функцията на червата и жлъчката, засилва перисталтиката. Използва се за лечение на колити, гастрити, бъбречни болести, хемороиди. Има болкоуспокояващо и противовъзпалително действие, регулира менструалния цикъл.
Змийското мляко трябва се приема много внимателно и да се спазват стриктно указанията за консумация и приготвяне.

Зелен чай – Пречиства организма и засилва перисталтиката. Стимулира произвеждането на хормона норадреналин, който помага за бързото изгаряне на калории. Зеленият чай е един от най-благоприятните видове чай за отслабване, защото не влияе значително на кръвното налягане и няма изкуствено действие.
Освен всичко ще се тонизирате и освежите.

Дружеството на българите в Унгария
и
Българското републиканско самоуправление

Ви канят на тържеството по случай

Димитровден

на 8 ноември (събота) 2008 г. от 18.00 часа

Концерт на Ансамбъл за народни песни и танци „Мадара” от гр. Шумен

Танцова забава

Място на провата:
Български културен дом
1097 Будапеща ул. Вагохид 62

A Magyarországi Bolgárok Egyesülete és a Bolgár Országos Önkormányzat

tisztelettel meghívja Önt

2008. november 8-án (szombaton) 18.00 órára

Demeter-napi ünnepségre

A műsorban fellép:
a sumeni Madara Folklóregyüttes

A műsor után táncház

A rendezvény helye:
Bolgár Művelődési Ház
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.

Balkán Hangja

2008. november 22-én 19.00 órakor Balkán Hangja Fesztivál lesz a XII. kerületi Művelődési Házban (volt MOM). További információk a **www.balkanhangja.hu** honlapon.

Покана

БУЛФЕСТ

29 ноември 2008, събота от 20.00 часа
Български културен дом
(1097 Будапеща, ул. Вагохид 62)

Домакин:
Танцовите състави
„Янтра” и „Росица”

В програмата:
Оркестър Славия (България)
Оркестър Огражденска китка (България)
Вокална група Огражденска четворка (България)
Оркестър Право

Танцова къща до зори, изненади

Предварителна продажба на билети: от 17 ноември в офиса на Българското републиканско самоуправление.

Meghívó

Bulfest 2008

2008. november 29. (szombat) 20.00 óra
Bolgár Művelődési Ház
(1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.)

Házigazda a
Jantra Néptáncegyüttes

A műsorban
a Szlavia zenekar (Bulgária)
az Orazsdenszka kitka zenekar (Bulgária)
az Ograzsdenszka csetvorka énekegyüttes (Bulgária)
a Pravo zenekar

Táncház hajnalig, meglepetések

Jegyek elővételben a
Bolgár Országos Önkormányzat irodájában
november 17-től.

Българското републиканско самоуправление
и Столичното българско самоуправление

обявяват **конкурс**

за ограничен брой стипендии на учащи се в средни и висши учебни заведения

КАНДИДАТИТЕ ТРЯБВА ДА БЪДАТ
- местни жители от български произход
- да са редовни ученици в средно или висше учебно заведение
- да имат изявени интереси в някоя област на българската култура и редовно да вземат участие в мероприятията на българската общност в Унгария
- да имат добър успех
- да владеят български език

ДОКУМЕНТИ
- удостоверение от учебното заведение, че е редовен ученик или студент
- конкурсен проект, от който да личи приобщеността към българската общност
- автобиография
- препоръка от българска цивилна организация – дружество, институт, училище или частно лице, изявено с дейността си за развитието на българската култура
- копие от ученическа или студентска книжка за установяване на успеха

СРОК НА ПОДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ: **12 ноември 2008 г.**

Стипендиите са за десет месеца. В началото на втория семестър стипендиантите от висши учебни заведения трябва да представят документ, че продължават редовното си обучение.

Документите се приемат на адреса на самоуправлението: 1093 Budapest Lónyay u. №41

A Bolgár Országos Önkormányzat konferenciát szervez

A Bolgár Iskola jelen és jövője

címmel

2008. november 14-én (pénteken)
11.00 órai kezdettel a Bolgár Művelődési Házban
(1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.)

Bolgár és magyar oktatási szakértők, állami intézmények és társadalmi szervezetek képviselői vitatják meg ezen fontos oktatási intézmény jövőbeni lehetőségeit.

A beszélgetés témái:
– Miért nincsenek diákok a Bolgár Iskolában?
– Az iskolának a magyar oktatási rendszerbe való betagozódásának lehetőségei
– Mi a kétnyelvű iskola és milyen tanterv alapján működik
– A bolgár állam koncepciója a határon túli bolgárok oktatásáról

A konferenciára várunk mindenkit, akinek fontos a bolgár nyelven történő oktatás jövője Magyarországon.

A szervezők

Българското републиканско самоуправление
организира конференция на тема

„Българското училище – настояще и бъдеще”

на 14 ноември 2008 г. от 11.00 часа
в Българския културен дом (1097 Будапеща, ул. Вагохид 62)

С участието на български и унгарски специалисти по въпросите на образованието, представители на държавни институции и обществени организации ще бъдат обсъдени възможностите за бъдещето на това важно образователно звено.

Теми за обсъждане:
– Причини за отлива на ученици от училището
– Възможности за включването му в унгарската образователна система
– Какво представлява двуезичното училище и по каква програма работи то
– Концепцията на българската държава за образование на българите зад граница

Каним всички, които са съпричастни с проблемите на образованието на български език да допринесат за неговото съхраняване с участието си в този форум.

От организаторите

Програмата •• Program

Български културен дом — Bolgár Művelődési Ház

месец ноември 2008 г. •• 2008. november

5, сряда	17.00	Малко театро – *Театрално ателие*
8, събота	18.00	*Димитровден*
12, сряда	18.00	*Литературно кафене* – Константин Илиев “Поражението”
19, сряда	18.00	*Киноклуб* – **“Лачените обувки на незнайния воин”** режисьор Рангел Вълчанов. Главният герой (самият режисьор) неусетно се връща към спомените от детството си. През очите на седемгодишното момче Моне виждаме света и то ни изправя пред изконни въпроси на битието. Кои сме? Откъде идваме? Кое у нас е смърт и кое безсмъртие? А този свят не е направен, за да бъде съзерцаван, а за да ни грабне и увлече в себе си… В него хората орат и жънат, женят се и умират, играят като децата си и плачат само от умиление. Те намират думи за всички събития, за да ги огласят в песента. 80 мин.
26, сряда	18.00	*Творчески клуб* – In memoriam Теодор Радевски (в Българския културен институт)

5., szerda	17.00	Malko Teatro – **Színházi Műhely**
8., szombat	18.00	**Demeter-nap**
12., szerda	18.00	**Irodalmi kávéház** – Konsztantin Iliev *A vereség* című regényének bemutatása
19., szerda	18.00	**Filmklub** – **Lacsenite obuvki na neznajnia voin**
26 szerda	18.00	**Alkotók klubja** -- In memoriam Teodor Radevszki (a Bolgár Kulturális Intézetben)

Állandó programok

péntek 17.30
Bolgárnéptánc-oktatás

vasárnap 10.00-12.00
Játszóház gyerekeknek

minden hónap első szerdája, 10.00
Nyugdíjasklub

декември • december

3, сряда	17.00	Малко театро – *Театрално ателие*
7, неделя	11.00	*Микулаш*
10 сряда	18.00	*Киноклуб* **“Орисия”**
17 сряда	18.00	*Литературно кафене* – Георги Господинов “Естествен роман”

3., szerda	17.00	Malko Teatro – **Színházi Műhely**
7., vasárnap	11.00	**Mikulás ünnepség**
10., szerda	18.00	**Filmklub** – Oriszija
17., szerda	18.00	**Irodalmi kávéház** – Georgi Goszpodinov – Természetes regény című regényének bemutatása

важни адреси •• közérdekű címek

Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-6560

Bolgár Országos Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4211

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Bp., Andrássy út 115.
tel.: 322-0836, 322-0824

Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
1097 Bp., Vágóhíd u. 15.
tel.: 215-0039

Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola
1093 Budapest, Lónyay u. 41.
tel.: 216-4210

Bolgár Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrássy út 14.
tel.: 269-4246

Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 474-0536, 474-0537

Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
1062 Budapest, Bajza u. 44.
tel.: 06 20 250-7339

Carevec Étterem és Hotel Rila
1097 Bp., Vágóhíd u. 62.
tel.: 216-1797 és 216-1621